

แนะนำ พิพิธภัณฑสถานและศูนย์ ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย

แพทย์หญิงเพ็ญญา ทรัพย์เจริญ*

Pennapa Subcharoen

เป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศไทยมีนโยบายอย่างชัดเจนในการสนับสนุนการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเพื่อการพึ่งตนเองมานาน นับตั้งแต่แผนพัฒนาการสาธารณสุขฯ ฉบับที่ 4 จนถึงฉบับที่ 9 ปัจจุบันซึ่งในการสนับสนุนนี้ก็มีทั้งการฟื้นฟูและพัฒนางานความรู้การแพทย์แผนไทยการแพทย์พื้นบ้าน รวมทั้งสมุนไพรที่มีจำนวนมากในประเทศไทยเพื่อให้เกิดการประยุกต์ใช้ส่งเสริมพัฒนาให้เกิดการวิจัยตรวจสอบคุณภาพต่างๆ

สถาบันการแพทย์แผนไทยได้จัดตั้งขึ้นอย่างไม่เป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2536 ในช่วงนั้น นพ.อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ดำริว่าเมื่อสถานการณ์องค์ความรู้เป็นเช่นนั้น หน้าที่ลำดับแรกของสถาบันฯ คือ ฟื้นฟูบูรณาการ รวบรวมองค์ความรู้ จัดให้เป็นหมวดหมู่และทบทวนประวัติศาสตร์เป็นที่มาของความคิดที่อยากจะสร้างความเป็นไทยในเนื้อที่ 1 ตารางกิโลเมตรของกระทรวงสาธารณสุข ว่ามองไปไม่มีสถาปัตยกรรมแบบไทยมีแต่สถาปัตยกรรมแบบฝรั่ง ไม่สบายหูสบายตาและไม่รู้ว่าเป็นประเทศไทยหรือประเทศไหน จึงได้มอบหมายให้สถาบันการแพทย์แผนไทยดำเนินการสร้างเป็นอาคารทรงไทยให้เป็นที่ประจักษ์ถึงวัฒนธรรมไทย โดยสถาบันการแพทย์แผนไทยมีความคิดว่าอยากจะทำศูนย์รวมที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องแพทย์แผนไทยตั้งแต่อดีต ปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งมีกิจกรรมที่จะให้ข้อมูลแก่นานาชาติ รวมทั้งคนไทยได้ศึกษาว่าการแพทย์แผนไทยมีปูมหลังอย่างไร ปัจจุบันเป็นอย่างไร และอนาคตจะพัฒนาไปได้อย่างไร และให้เป็นที่ศึกษาดูงาน เรียนรู้ไปด้วย ตลอดจนนำเอาความรู้ต่างๆ มาแสดงในลักษณะของนิทรรศการและเป็นศูนย์ข้อมูลประกอบกับช่วงนั้นเป็นช่วงเฉลิมฉลองกาญจนาภิเษก (วันที่ 9 มิถุนายน 2539) จึงได้นำโครงการนี้เป็นโครงการกาญจนาภิเษก จัดสร้างอาคารเรือนไทย

* รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

แบบเครื่องก่อ 9 หลัง ออกแบบโดย ศ.ดร.ภิญโญ สุวรรณคีรี และได้ใช้ช่างเขียนแบบต่างๆ ของบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล ได้งบประมาณก่อสร้างเป็นอาคารทรงไทย งบประมาณ 65 ล้านบาท ซึ่งได้รับการสนับสนุนในช่วงที่ท่านเสนาะ เทียนทอง เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และขอสนับสนุนจากมูลนิธิการแพทย์แผนไทยพัฒนาอีก 16 ล้านบาท โดยการสนับสนุนของ นพ.วุฒิกิจ ชนะภูมิ ซึ่งเป็นประธานมูลนิธิการแพทย์แผนไทยพัฒนาในปัจจุบัน การก่อสร้างพิพิธภัณฑ์และตกแต่งภายในทั้งหมดได้รับการสนับสนุนให้การก่อสร้างตกแต่งดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2545 สมัย ฯพณฯ สุชาติธน์ เกยุราพันธุ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

หลังจากนั้นได้นำความคิดที่ได้เรียบเรียงทั้งหมดเป็น 9 หมวด ดังนี้ หอพระ หอบรมครู หอวิวัฒนาการการแพทย์แผนไทย หอภูมิปัญญาไทย หออาหารไทยเพื่อสุขภาพ หอหมวดไทย หอยาหอมและเรือนรับรอง และได้รับความร่วมมือจากศิลปินที่มีความเชี่ยวชาญในหลากหลายรูปแบบ เช่น งานปั้น งานเขียน งานก่อสร้าง มาช่วยกันเสริมเติม ให้เรือนไทยแห่งนี้มีความสง่างาม แวดล้อมไปด้วยสวนสมุนไพรทั้งหมด นับ 1,000 ชนิด และก็ยังมีการทำพิธีบูชาอยู่ข้างๆ แสดงถึงความ เป็นไทยทุกรูปแบบ เพื่อให้เป็นตามความสมเหตุสมผลว่าเมื่อมีใครมาถึงสถานที่แห่งนี้เพียงแห่งเดียวก็จะรู้จักแพทย์แผนไทย รู้จักอดีต รู้จักปัจจุบัน และรู้จักอนาคต และสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาการแพทย์แผนไทยให้ก้าวหน้าเพื่อรับใช้สังคมไทยอย่างยั่งยืนต่อไป